

Zakaj je Slovenija najrevnejša alpska država ?

Alpske države Liechtenstein, Švica in Avstrija spadajo med šest najbogatejših evropskih držav in dvanajst najbogatejših držav na svetu. Kje je skrivnost njihovega uspeha?

Vaduz je glavno mesto kneževine Liechtenstein, najbogatejše evropske države. Do tega bogastva je prišla s tem, da je z ugodnimi davčnim okoljem privabila k sebi tuja podjetja.

V širšem pomenu je v Evropi osem alpskih držav, torej držav, katerih del ozemlja leži na alpskem območju. To je osem podpisnic alpske konvencije: Monako, Francija, Italija, Švica, Nemčija, Liechtenstein, Avstrija in Slovenija.

Alpske države bogatejše od skandinavskih

Glede na to, kolikšen delež njihovega ozemlja leži na alpskem območju, se med alpske države v ožjem pomenu uvrščajo Liechtenstein, Švica, Avstrija in Slovenija (alpski svet pokriva dve petini naše države). Prve tri alpske države se glede na bruto domači produkt (BDP) na prebivalca uvrščajo med najbogatejše evropske in tudi svetovne države. Še najslabše se je med alpskimi državami odrezala Slovenija.

Na lestvicah, ki pri izračunu BDP na prebivalca upoštevajo primerjavo kupne moči, se na primer vse tri najbogatejše alpske države uvrščajo višje kot skoraj vse skandinavske države. Edina, ki se lahko kosa z njimi, je Norveška, ki je obogatela z nafto. Skupna točka vseh treh alpskih držav sta ugodna davčna politika in razvita industrija, ki temelji na malih in srednjih podjetjih.

Najmanjša je prva – kneževina Liechtenstein

Najbogatejša alpska država je Liechtenstein, mala kneževina s 36.800 prebivalci, stisnjena med Švico in Avstrijo. Temelj bogastva 160 kvadratnih metrov velike žepne države je ugodna davčna politika (davki niso višji od dvajsetih odstotkov), ki jo je naredila za eno najbolj priljubljenih davčnih

oaz. Po nekaterih ocenah je kneževina privabila več kot 70.000 podjetij, ki imajo zdaj nominalno sedež v tej alpski državi. Ta podjetja prispevajo slabo tretjino prihodkov države.

Švica je peta najbogatejša država v Evropi. Pred njo so poleg Liechtensteina še Luksemburg, Monako in Norveška.

Tretjino prebivalcev kneževine sestavljajo tujci, v veliki večini gre za nemško govoreče sosede, Švicarje, Avstrijce in Nemce. Glavno mesto države, katere moto je Za Boga, kneza in očetnjavo (nem. *Für Gott, Fürst und Vaterland*), je Vaduz, ki ima nekaj čez 5.000 prebivalcev.

Povprečna bruto plača v kneževini je 5.066 evrov

Poleg davčne oaze se lahko država pohvali z močnimi podjetji, kot sta *Ivoclar Vivadent*, največji izdelovalec umetnih zob, ki je imel lani 658 milijonov švicarskih frankov prihodkov (533 milijonov evrov), in izdelovalec delovnih orodij *Hilti*, ki je imel lani 4,2 milijarde švicarskih frankov prihodkov (3,4 milijarde evrov). Obe podjetji imata sedež v *Schaanu*, ki je s slabimi 6.000 prebivalci največje mesto v kneževini.

Po liechtensteinski statistiki (*Statistisches Jahrbuch*) je bilo lani le 2,4 odstotka brezposelnih, leto prej 2,3 odstotka. Povprečno je bilo lani brezposelnih 454 oseb, od tega je povprečno 424 oseb prejelo denarno pomoč. Povprečna bruto plača leta 2010 je bila 6.257 švicarskih frankov (5.066 evrov). Leta 2010 je bil bruto domači produkt na zaposlenega 182.000 švicarskih frankov (147.384 evrov), bruto nacionalni dohodek (BND) pa 125.000 švicarskih frankov na prebivalca (101.225 evrov).

Številne lestvice bruto domačega produkta na prebivalca (Svetovna banka, Združeni narodi, Cia ...) Liechtenstein uvrščajo med najbogatejše države na svetu. Na lestvicah, ki upoštevajo primerjavo kupne moči, je običajno na svetu na drugem mestu za zalivskim Katarjem in na prvem mestu med evropskimi državami.

Naša severna soseda je tretja najbogatejša alpska država. Na evropski lestvici bogatih držav je tik za Švico na šestem mestu.

Na drugem mestu je Švica

Druga najbogatejša alpska država je Švica s 7,95 milijona prebivalci. Po podatkih švicarske državne statistike je bila v alpski konfederaciji v letošnjem prvem četrtletju devetodstotna brezposelnost (glede na definicijo Mednarodne organizacije dela). Bruto povprečna plača je 5.979 švicarskih frankov (4.841 evrov) – podatek iz leta 2010. Po podatku iz leta 2011 je BDP na prebivalca 73.947 švicarskih frankov (59.882 evrov). Gospodarska rast je po švicarski statistiki leta 2011 znašala 1,9 odstotka. Po podatkih *Eurostata* je bila lani enoodstotna rast, letos pa naj bi bila 1,4 odstotka.

Temelj uspeha so visoko specializirana srednja in majhna podjetja ter ugodna davčna politika (nekateri Švico zaradi tega poleg Irske in Nizozemske uvrščajo med poldavčne oaze). Švica je že dolgo znana po svojih bankah in izdelavi ur. Leta 2010 je Švica izvozila za 20 milijard ameriških dolarjev ur (15 milijard evrov). Svetovno znani švicarski podjetji sta na primer tudi *Nestle* in farmacevtsko podjetje *Novartis*, katerega del je tudi ljubljanski Lek.

Na tretjem mestu je Avstrija

Tretja najbogatejša alpska država je naša severna soseda Avstrija. Po podatkih za leto 2012 ima 8,2-milijonska Avstrija 36.402 evrov BDP na prebivalca. Avstrijska povprečna neto plača je 1.900 evrov, bruto plača pa 2.400 evrov. Lani je imela Avstrija 0,9-odstotno gospodarsko rast. Po podatkih evropskega statističnega urada *Eurostat* stopnja brezposelnosti pri naših severnih sosedih znaša 4,7 odstotka, kar je najnižja stopnja v EU. Nezaposlenih je 8,5 odstotka mladih severno od Karavank.

Tudi glede produktivnosti je Avstrija visoko uvrščena. Po podatkih iz leta 2011 je avstrijska produktivnost nad evropskim povprečjem – znašala je 116,7 odstotka povprečja EU, kar je zadostovalo za delitev četrtega mesta s Francijo (višja je bila le v Luksemburgu, Irski in Belgiji). Kot v Švici so hrbtenica gospodarstva majhna in srednja podjetja.

Slovenija je gospodarsko najmanj uspešna alpska država. Na evropski lestvici bogatih držav je na 21. mestu, torej zelo daleč za gospodarsko najbolj uspešnimi alpskimi državami.

Slovenija – črna ovca med alpskimi deželami

Na zadnjem mestu med četverico alpskih držav je Slovenija. Po vseh podatkih je Slovenija daleč za prvo trojico. Slovenija je imela lani po podatkih *Statističnega urada RS* (Surs) 17.244 evrov BDP na prebivalca. Junija letos je bila povprečna bruto plača 1.495,45 evra, neto plača 982,72 evra, stopnja brezposelnosti pa je bila 12,8-odstotna.

Tudi pri gospodarski rasti se je naša država odrezala najslabše: imela je 2,3-odstotni padec. Tudi napovedi za letos so slabe: po podatkih Sursa je stopnja rasti v prvem četrtletju 4,8 odstotka. Po napovedih Urada za makroekonomske analize in razvoj bo letos padec na koncu znašal 1,9 odstotka.